

Toppfundurin og kvinnurnar

Oddagrein

TAÐ stóra tiltakið altjóða sosiali toppfundurin í Keypmannahavn heldur fram og fundurin er sum higartil sera góður og eygleiðarar vænta verulig úrslið burtúr.

Í GJÁR var altjóða kvennstriðsdagur og báðir fundirnir gjørdur sum vera man nógv burtur úr stöðuni hjá kvinnunum í tilafturskomnu londunum. Vit søgdu báðir fundir, tí sum lesarunum kunnugt, er ein alternativur fundur samstundis við tann almenna fundin. Í hesum sambandi kunnu vit nevna, at alternativu fundurin ella NGO, sum hann nevnist, verður mettur at hava eins stóran týdning og tann almenni fundurin. Á alternativa fundinum taka nakrir av heimsins mest týðandi hjálparfelagsskapum lut og hava hesir felagsskapir í stóran mun sett dagsskránni fyri almenna fundin. Tað er tí ikki lægið, at flestu oddamenn og kvinnur á almenna toppfundinum eisini hava vitjað alternativa toppfundin. Sum dømi kunnu vit nevna, at Poul Nyrup Rasmussen týsdagin var í triggjar tímar á alternativa fundinum, har hann varð stórliga fagnaður av luttakarunum. Eisini Hillary Clinton flutti røðu mikudagin á alternativa toppfundinum, tó at hetta varð gjørt umvegis stórskíggja av trygdarorsøkum.

TAÐ, sum fundirnir altjóða kvenndagin mest umrøddu var, hvussu kvinnurnar í tilafturskomna heiminum best sleppa burtur úr teirra vánaligu støðu. Full semja var um, at best gongda leiðin er útbúgving. Tað varð tí á báðum fundum lagdur almikil dentur á at umrøða og vísa á gongdar leiðir til tess at bota um útbúgvingarmøguleikarnar hjá fyrst og fremst gentubørnum í tilafturskomna heiminum. Nógv góð hugskot vórðu havd á lofti og umboð fyri ríka heimin lovaðu at hjálpa til. Men eisini hoyrdust harðmælt krøv um at fá tæku londini sjálf eiga at prioritera skúlagongd og útbúgvingarmøguleikar hjá gentubørnum hægri enn gjørt verður í dag. Hetta er alt samalt gott og dæmlikt, men stórir mentanarligr og átrúnaðarligr trupulleikar fara at forða fyri hesum politikki og verður tað tungt tak at beina hesar trupulleikar burtur.

SOSIALI toppfundurin, saman við alternativa toppfundinum, er ein tann størsta altjóða hending í nýggjari tíð og avgerðirnar á hesum fundi fara, hóast trupulleikar og ósemjur, at seta sín dám á heimin langt inn í næstu öld. Sosialurin hevur tíðindafólk á fundinum og fara lesararnir at frætta frá tíðindafólki okkara teir komandi dagarnar.

lesarabrøv

Fiskivinnuskúlin í Suðuroy

Fiskivinnuskúlin vóru hugsaðir, at allir skulu vera partar av tí grundarlagi, sum ein komandi føroyskur fiskiðnaður skuldi byggja á. Tað er heilt klárt, at um vit ynskja at menna føroyskan fiskiðnað, so mugu vit hava tær royndir og vitan, sum krevst. Leiðslan má vera mannað av fólki, sum bæði hava vitan og hugflog til at skipa fyri og menna framleiðsluna. Men eitt virki er ikki bert leiðslan, men ein hópur av ymiskum arbeiðsuppgávum, sum allar mugu verða loystar til fulnar, um vit skulu fáa eina dygdargóða vøru burtúr. Hetta krevur at allir partar á

virkinum hava praktiskar og teoretiskar royndir sum svar til tær uppgávur, tey skulu loysa. Utan hesa vitan og royndir er tað óhugsandi, at føroyingar nakrantíð fara at kunna kappast við aðrar innan góðsking av fiski og framleiðslu av lidnari fiskavøru.

Fiskivinnuskúlin skulu vera miðdeplar, har vitan og royndir frá vinnuni verða samlaðar saman, menta og givnar víðari til nýggj ættarlið. Tað er tí alneyðugt at út útbýggja og styrkja Fiskivinnuskúlnar, soleiðis at teir á besta hátt kunnu fylla sín leiklut í núverandi og komandi

fiskiðnaði.

Vit mugu hava ein politikk innan skúlaákið, sum samsvarar við tær ætlanir, vit hava fyri samfeagið. Átla vit at styrkja Føroyar sum fiskivinnu- og fiskiðnaðartjóð, so má tað eisini siggjast aftur í teimum fløgum, vit gera innan útbúgvingarakið.

At niðurleggja Fiskivinnuskúlan í Suðuroy vildi verið beint ímóti ætlanunum um at menna góðskingina av fiskavørum í Føroyum. Fiskivinnuskúlin í Suðuroy hevur virkað í skjótt 4 ár, og er saman við skúlanum í Vestmanna við at finna sítt stæði innan útbúg-

ingarskipanina og at laga seg til tey krøv, vinnan setur til vit-an og førleika. Tað tekur langa tíð at uppbyggja ein skúla og tað umhvørvið, sum skúlin krevur fyri at virka til fulnar. Flyta vit ein skúla ella lata hann aftur eina tíð, missa vit tær royndir og vitan, sum skúlin hevur. Lærararnir flyta og samstarvið við umliggjandi virkir verður brotið. Hetta samstarv millum skúlan og virkir hevur oftast kostað stórt arbeiði at fáa í lag og at virka, og er tí stórt spill, um alt hetta verður spilt burtur.

NMJ

Emil Vang í Hvalba:

Latið okkum stovna eitt EDTA-felag

Í sambandi við orðaskiftið um EDTA-viðgerð móti blóðproppum, heilablóðing og aðrakálking, skjýtur ein av teimum, sum hevur verið av heitastu talsmonnum fyri sokallaðu EDTA-viðgerðini, upp, at føroyingar taka sær um reiggj og stovna eitt felag.

– Nú vit eru komin so langt við hesum viðgerðum, fari eg at heita á allar føroyingar frá 30 ára aldri um at vera við til at stovna eitt felag, soleiðis at vit fáa mogleika at koma til serlækna, ið kann viðgera okkum í minsta lagi eina ferð um árið, sigur Emil Vang í Hvalba. Hann visir á, at EDT-viðgerð móti blóðproppi, heilablóðing og aðrakálking kundi spart samfelagnum milli-ónir.

– So latið okkum fáa eitt felag upp at standa, har øll kunnu vera við. Læknin kemur, um fleiri eru við, sigur Emil Vang, sum heitir á fólk at ringja til sín um hetta málið á tlf. 75023.

Hann heitir á blaðið um at endurprenta frásøgur um fólk, sum hava fingið EDTA-viðgerð:

Tað hjálpti

»Først og fremst má jeg beklage, at debatten om EDTA's virkning har udviklet sig til et »hundeslagsmål« mellem erfarne kolleger, mere end til en saglig debat. Gennem 5–6 år har jeg selv haft typisk angina

pectoris med smerteanfald 5–6 gange daglig og med hurtig ophør af smerter efter brug af nitroglycerin. Jeg befandt mig i en risikozone med mulighed for pludselig blodprop i hjertet. Min tvillingesøster døde af en sådan for 1 1/2 år siden. Med nogen skepsis besluttede jeg mig til at forsøge med EDTA. Ved indledende undersøgelse var mit arbejdslektrocardiogram unormalt og »arbejdet« udsleste hurtigt et anfald, som omgæende forsvandt for nitroglycerin. Efter 30 infusioner (12 pr uge) gennem 4 måneder havde jeg ikke længere angina pectoris, mit elektrocardiogram var blevet normalt og jeg »cyklede løs« under stigende belastning uden anfald. Siden da har jeg ikke nogen anfald og har ikke haft brug for nitroglycerin. Historien er ikke enestående, mange patienter vil kunne fortælle den samme, flere var endda anbefalet bypass operation».

Tidligere sygeplejerske, Gertrud Karlson, 79 år: »I 1984 var jeg stærkt svækket efter en blodprop i hjertet og flere gange indlagt på Kommunehospitalet. En fremadskridende forkalkning i begge øjne resulterede i januar 1987 i, at jeg ikke mere, trods stærke briller, kunne se TV eller læse avis. Øjenlægen foreslog, at jeg prøvede EDTA. Efter 30 behandlinger er jeg et helt

andet menneske. Jeg er ikke mere svimmel, kan læse og se TV, støvsuge – jeg holder selv hele hjemmet».

Den 74 årige sygeplejerske Ellen Merethe Rasmussen led af dårligt kredsløb. Hendes højre ben føltes som en isblok. Flere gange om natten måtte hun stå op og stikke benet i varmt vand for at dæmpe smerterne. Lægerne på Århus Kommunehospital var ikke i tvivl. Benet skulle amputeres fra knæet og ned. Det ville den forhenværende randursianske sygeplejerske ikke høre tale om og forlangte derfor at blive udskevet. To dage efter begyndte hun på de såkaldte EDTA-behandlinger ved en privatpraktiserende læge.

Efter 22 dage med daglige behandlinger var hendes kredsløb helt normalt. Hun undgik derfor at blive en af de 1.200, der ifølge Danmarks Statistik hvert år får amputeret et ben på grund af åreforkalkning.

Billedskærer Bent W. Nielsen: »På grund af ondartet angina pectoris måtte jeg gå på efterløn og invalidepension. I september 1987 begyndte jeg på EDTA og var da så svækket, at jeg ikke selv kunne gå op ad trapperne til Kurt Christensens klinik på 3. sal. Efter 29 behandlinger er jeg smertefri, og mit meget store medicinforsbrug er reduceret til et minimum. Nu kan jeg igen ar-

bejde nogle timer hver dag og har det fint. Under EDTA-kuren var jeg løbende til kontrol på Hillerød Amtssygehus, hvor en 1. reservelæge udtalte: »Når EDTA hjælper, er vi da glade!«

Hvor er det meningsløst, at man i JP kan læse, at der dør 25–30 hjertepatienter hvert år i venten på bypassoperation, når det kan undgås so let med EDTA-behandlingen i ventetiden. Jeg har selv gennemgået en EDTA-behandling af anden årsag og oplevet mange medpatienter, som har fået det bedre i løbet af EDTA-behandlingen. Jeg har også talt med hjertepatienter, der faktisk fik så meget forbedring af deres forkalkning, at de end ikke skulle bypass-opereres mere. Og så er det endda langt billigere end en operation, og nok så vigtigt, helt uden risiko. Læger, som stadig ikke tror på EDTA-behandling, burde en dag sætte sig ud i en kredsløbsklinik og tale med patienterne. Så ville diskussionerne høre op, og flere hjertepatienter kunne reddes.

Hvis jeg ikke havde fået det middel, som danske læger nu advarer imod, var jeg død idag. Direktør Jørn Carøe, 58, Holte, er rasende over, at danske læger nu forsøger at stikke en klap i hjulet og stoppe behandlingen med det omdiskuterede middel EDTA.